

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 10.—, za ino-
mesечно D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—
insesti po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posltnina plačana v gotovini!

Cena današnje številke 1 Din.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritiske desno. Tele-
fon št. 24. — Št. št. postnodoškov
važna št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

Naslov

Maribor, nedelja 9. avgusta 1925.

Leto: VI. — Številka: 179.

Razgled.

Maribor, 8. avgusta.

V političnem življenju so nastopili dnevi odmora. Politiki so odložili svoja bojna kopja in si rajši odpočivajo na Bledu, ob morju ali drugod. Vsi brez razlike; v lepi slogi vlada in opozicija. Ministri so — kakor je »Tabor« že večerj zabeležil — deloma na Bledu, kjer se nahaja tudi beograjska diplomacija. Po starih diplomatskih izročilih se rešujejo vprašanja visoke politike v elegantnih kopališčih, kar daje tudi vprašanjem samim nekako nobleso: zunanja politika je bila vedno aristokratska v primeri z notranjo, ki ima zlasti pri nas že nekaj tednov — kot pravi Radić — kmečko obleko in debelo okovane škornje, s katerimi je stopila tudi na tiskovno svobodo.

V času, ko diplomatje v lahini, finem tempu kopaliških gostov rešujejo razna mednarodna vprašanja — od Chamberlain-Briandovega sestanka in garancijskega pakta do politike Male antante je prav kratka pot — se naše politično življenje izčrpava v Radićevih izjavah in intervjujih. Beograjska »Politika« jih je prinesla dolge stolpce in menda še pridejo. Taka zgovornost je silno dobra zlasti za sedanje suhe dni. Dopisnik nam opisuje Stjepana Radića v njegovem družinskem krogu. Kot dobri duh in svetovalec biva pri tej družini pravoslavni pop Gjoška, ki pravi, da je s svojimi poljubi spravil Radića na pravo pot, — na pot monarhizma in državnega jedinstva. In ko to čitamo, se radujemo, da živimo v deželi, kjer politike ozdravlja krščanski poljub Kristusovega služabnika. Veselimo se, da obstoje nad bojevitimi in radikalnimi voditelji naroda še drugi voditelji, ki jih lahko spravijo na dobro pot, ki skrbe, da jih ne ugonobe ječe in ne požro morske volkulje. Veseli nas, da živimo v

deželi fair playa, v deželi angleške svobode, kjer je lahko opozicionalec dober duh in skrben svetovalec vladinoveca.

Medtem ko »Jutarnji list« primaša na prvi strani poročilo, da vlada pristupa »stvarnomu radu«, piše na drugi strani z istimi črkami, da so rudarjem v bosanskih in hercegovinskih državnih rudnikih odpovedali kolektivne pogodbe in jih začeli odpustiti.

Sigurno je, da to ne spada pod »stvarni rad vlade«, vendar pa ne more nihče utajiti, da se v bosanskih rudnikih odigrava težka socialna kriza. Vprašanje znižanja mezd in ureditev delovnih pogojev bi bilo kmalu minule dni pretreslo veliko-britanski imperij do temeljev. — Tam so se ga odkrižali — vsaj za nekaj mesecev — na ta način, da je vlada pripevala iz državne blagajne ogromne zneske, s katerimi je krita diferenca med zahtevami rudarjev in rudarskih podjetij.

Vprašanje znižanja mezd je še silno zapleteno, ker razmere na trgu niso povsem konsolidirane in trdne. Začelo se ga je reševati pri najtežjih delavcih, pri rudarjih, ki rijejo pod kamenjem tužne Hercegovine. In ne bo se ustavilo samo tam. Kljub temu, da smo agrarna država in da imamo agrarno vladno, nam bodo socialni problemi, tičeči se vrednosti dela in delavskih interesov, delali še hude preglavice.

Zdi se nam, da so ti osnovni, li koreninam našega ekonomskega razvoja segajoči problemi bolj akutni nego visokopolitična vprašanja, ki se rešujejo v kopališčih. Tudi to so mednarodni, evropski problemi, ki jih čutijo milijoni in milijoni ljudi. V teh vročih dneh jih vidimo, kako se plazijo z dna kakor težke megle, obetajoče nevihte in led.

Dnevna kronika.

— O carinski pogodbi z Avstrijo, ki je važnega pomena osobito za naše kraje, kateri so v ozki zemljepisni zvezi z našo državno sosedo, še ni bilo objavljeno nič natančnejšega. Službeni krogi so z uspehi pogajanj prilično zadovoljni, zlasti ker je dala Avstrija našim poljedelskim pridelkom precejšnje koncesije. Pogodba tudi določa znižanje carinskih postavk za nekatere predmete, ki pridejo pri medsebojnem prometu v upoštevanje.

— Revizija zakonskega načrta o osnovnem šolstvu? V prosvetnem ministrstvu se je sestavila posebna komisija, ki bo pregledala in popravila vse nove zakonske osnutke tega ministrstva, med njimi tudi osnutek zakona o osnovnem šolstvu.

— V dobi, ko se menjajo programi in načela. Kakor poroča radićevski »Dom«, so primorski davidovičevci sklenili, da bodo korporativno prestopili v vrste HSS. »Sušački Novi list«, dostoj glasilo davidovičevcev, se je že prelevil. Postal je »Novi list« in zagovarja politiko radićevske stranke.

— Prihod albanskega ministra v Beograd. V našo prestolico je prispel albanski notranji minister Cena-beg. Na Sušaku je izjavil novinarjem, da so odnosi med obema državama zelo pristrani, zlasti sedaj, ko so rešeni obmejni spori v obojestransko zadovoljstvo. Razmere v Albaniji so normalne. Osnovna je bila Narodna banka. Angleški in italijanski kapital je pridno izkoriščata albanske petrolejske vrelce.

— Razprave na glavni skupščini UJU v Subotici. Glavne razprave na skupščini v Subotici so sledeče: 1. Zakon o osnovnih šolah; 2. učiteljske šole in izobrazba; 3. šolsko nadzorstvo in nadzor. Skupščina so dolžni udeležiti se vsi

člani glavnega odbora, vsi člani ožjega svetova poverjenstva, vsi predsedniki okrajnih učiteljskih društev in izvoljeni delegati ali namestniki. Zaradi prenočišča se morajo vsi ti prijaviti do 10. t. m. Poverjenstvo UJU Ljubljana.

— Kongres pravnikov iz Jugoslavije. V dnevi 18. do 26. septembra se vrši v Beogradu I. pravniški kongres. Na programu so sledeča predavanja: 1.) Kako naj se uvede sodelovanje laičnega elementa v kazenskem pravosodstvu; 2.) Ali je v civilni pravdi dopustiti neomejeno dokazovanje s pričami; 3.) Rodbinske zadruge; 4.) Ali je enačiti dedne pravice moških in ženskih potomcev? Vojna bo četrtinska. Prijaviti se je pisмено do 20. avgusta g. dr. Rud. Sajovicu, sodniku v Ljubljani.

— Srednja tehnična šola za lesno industrijo v Drvaru sprejema poljubno številno učencev v I. razred. Prošnje, katerim je treba priložiti izpričevalo o nižjem tečajnem izpitu, krstni list, ocene iz fizike v III. razredu in botanike v II. razredu je vlagati do 15. avgusta t. l. Pri vstopu morajo učenci deponirati 300 dinarjev, za hrano in stanovanje, ki bo v šoli, mesečno 500 Din. Lansko leto je bilo sprejetih 42 učencev.

— Obsodbe v špijonski aferi v Novem Sadu. V četrtak je izreklo novosadsko sodišče obsodbe v špijonskem procesu, ki je trajal tri dni. Anton Gestalter je dobil 6 let težke ječe, Janusko 6 let, Keller 4 leta, Krnjanski 2 leti in Ida Sloboda 1 leto težke ječe.

— Pobegli odmetnik dr. Vučkasin Marković in kmetje. Kakor smo že poročali, je pred kratkim pobegnil iz cetinjskih ječ znani črnogorski odmetnik dr. Vučkasin Marković. Marković je znan in agilen komunistični agitator, vsled česar so ga oblasti zaprle. Sedaj se potika okoli po črnogorskih gorah, kjer ga oblasti brezuspešno zasledujejo. Doktor zahaja redno med ljudstvo, propagira komunistične ideje in izvršuje brezplačno svoj zdravniški in veterinarski poklic, radi tega ga imajo ljudje zelo radi. V

mestne lekarne prihajajo često kmetje kupovat zdravil na recepte odmetnika dr. Markovića.

— Za gospodarsko zbliznanje med Jugoslavijo in Poljsko se je v teh dneh odločno zavzel poljski poslanik Okenski. — Vzlic temu, da imamo trgovinsko pogodbo, so trgovske vezi med obema državama silno slabe. Poljaki nameravajo dati našim razstavljalcem, ki bi se hoteli udeležiti velikega sejma v Lwowu, vse mogoče ugodnosti ter poslati poseben vlak po one, ki bi hoteli skupno obiskati ta največji poljski semenj.

— Senzacionalen izum avtomatičnega fotografiranja. Prof. Tille iz Prage je pred kratkim obiskal v New Yorku mladega inženirja Anatola Josepha, kateremu se je po dolgih poskusih posrečilo izumiti aparat, ki sam brez vsakega posredovanja fotografira. Izumitelj naziva svoj aparat fotomat. Ako spustiš v aparat denar, se razsvetli nad glavo svetiljka in aparat posname v pol minuti. Pri tem se lahko svobodno giblješ, kadiš, govoriš — popoln film. Posnetki so tako hitri, da ne škoduje nobeno gibanje rok. Izumitelj upa, da bo mogel kmalu izročiti aparat javnosti.

Vlada v demokraciji.

(Iz knjige: Emil Svoboda, Človeška spločnost, Praha 1924.)

Ljudstvo.

Ljudstvo je široko morje glav, pa meti in src, ki ga gibljejo misli in čustva, trpljenje in sreča, nadeje in razočaranja. Če srečate posameznika ali množico ljudi, ki hite nekani z različnim izrazom oči in obrazov, z različno zunanostjo in različnimi kretnjami in gestami, pomislite za hip: Vsak izmed teh nosi v glavi svoj svet, svoje skrbi, spomine, bojazen in nadeje; svoj krog prijateljev in nasprotnikov; svoje ovire, svoje strmine in razpotja; svoja nagnjenja, navade in strasti; svojo nadarjenost, ljubezen in srd... In vse te množice, ki se valijo po neštevilnih cestah življenja — vse to je ljudstvo. Državne meje zapirajo ta giblivi živeli v celoto; tvorijo iz njega politično, mednarodno edinico. Ljudski glas, božji glas. Toda kje se pojavlja ta glas in kdo ga slisi!

Najdoslednejši anarhist, če stoji z oblakov na zemljo in če jame vsaj za trenutek konkretno misliti, mora priznati, da si ta valoveča ljudska masa ne more dati postav, jih ne more izvajati in ne more najti prave. Treba je, da se množice tudi na zunanjo nekako združijo, kakor jih že spajajo v eno bitje zgodovinske izkušnje, mišljenje, volja. Če pravim, da »je treba«, tedaj govorim kot človek, kot edinica, ki noče in tudi ne more živeti osamljena, ki jo vleče v družbo. V ljudskih množicah živi potreba združevanja, zato pa tudi možnost, da se združijo in spajajo.

Organizacija.

To združevanje imenujemo s simboličnim imenom »organizacija«. Kup kameja ni organizacija. Ali množica živih delcev, ki tvorijo rastlino ali žival — je že organizacija. In množica osebnosti, ki so spojene v živo edinico višje vrste, je organizirano ljudstvo; ono je podlaga državi. Iz tega, da se ljudstvo organizira, izvira samoumevna in neizogibna posledica, da se veže. Dosledno anarhistična družba, ki bi odklanjala vsako vez, bi zanikala samo sebe. Družbe si ne moremo misliti brez družabne vezanosti. Toda poleg družbe, ki jo drži skupaj sila, si lahko mislimo družbo, katere je osnovana na prosti, dobri volji članstva. In tu nam prihaja misel, ki se bo uresničila šele v neskončni daljavi: idealna misel, ki nam lahko sveti na neizmerni poti razvoja. Zadnji cilj demokracije je sigurno tisto stanje, v katerem se bo lahko zakon sile nadomestil z zakonom ljubezni; ali to je sen o tisočletnem kraljestvu božjem na zemlji in pot k uresničenju je neskončna.

Za sedaj gradimo in izpopolnjujemo socialno organizacijo ljudstva, ki biva na državnem ozemlju. Prepričani smo, da bi zasledovali zgodovino tega

Najnovelše vesti.

Tiskovni zakon stopil v veljavo.

Beograd, 8. avgusta. »Službene novine« so objavile danes besedilo novega tiskovnega zakona, ki ga je kralj dne 6. t. m. sankcioniral in podpisal. S tem je tiskovni zakon stopil v veljavo.

Zagrebske pivovarne proti pivovarnam v Sloveniji.

Ljubljana, 8. avgusta. Zagrebske pivovarne so se v Beogradu pritožile, češ, da imajo slovenske pivovarne na progi Ljubljana-Rakek-Reka-Sušak 80% popust, zato tudi lažje konkurirajo z zagrebskimi. Zagrebske pivovarne se sklicujejo na nov političen položaj in se trudijo z vsemi sredstvi, da jim vlada prizna nekatere olajšave pri transportu piva v Dalmacijo.

Poskus atentata na vlak sovjetskega komisarja.

Varšava, 8. avgusta. Listi poročajo, da je bila na progi Musk-Orsa položena bomba, ki bi imela eksplodirati, ko bi privozil vlak, v katerem je potoval vrhovni poveljnik rdeče vojske Frunze. Vlak pa se je bombi srečno izognil in je eksplodirala šele potem, ko se je vlak oddaljil.

Stavka bančnih uradnikov v Parizu.

Pariz, 8. avgusta. Stavka bančnih uradnikov zavzema vedno večji obseg in so že čuti vse gospodarsko življenje v Franciji. Za danes dopoldne je bilo skliceno izredno zborovanje delavskih sindikatov. Ni izključeno, da bo izbruhnila splošna stavka vsega delavstva, če banke ne bodo pristale na zahteve bančnega uradništva.

Madžarski sportniki proti Jugoslaviji.

ZAGREB, 8. avgusta. Iz Budimpešte poročajo, da je vrhovna zveza sportnih društev Madžarske sklenila, da se prekinje vsi sportni stiki z Jugoslavijo. Ta sklep utemeljuje z motivacijo, da Jugoslovani madžarska sportna društva vedno šikanirajo. Sportne prireditve z Madžari so bile zmerom odpovedane šele v zadnjem trenutku, kar Madžari smatrajo za omalovaževanje in ponižanje madžarskega sporta.

Francoske težave v Siriji. — Visoke izgube.

London, 7. avgusta. Francoske izgube znašajo pri zadnjih spopadih v govorju Druz okoli 200 mrtvih in 600 ranjenih. Razen tega so Francozi izgubili mnogo vojnega materiala.

BORZA.

CURIH, (Avala). 8. avgusta. Sklepní tečaj. Pariz 24.10, Beograd 9.26, London 25.01, Berlin 122.55, Praga 15.25, Milan 18.45, Newyork 515, Dunaj 00.72.47, Atena 8, Budimpešta 0.00725, Sofija 3.75, Bukarešta 2.65.

— O poljskih kulturah v Slovenskih gorah nam pišejo: Poljske kulture so letos povsod izborne. Bilo je mnogo dežel, a ni bil vzdržan, da bi deževje in moča rastlinski razvoj slabila. Velika stenena žetev je izvrstno uspela, vse polnosono. Pa solivje, pa koruza, pa perompir, da je veselje gledati. Le deževje in toče nikar, pa bo letina, da se mi bilo po preobratu tako ugodne, ker tudi solmne gorice se smehljajo v polnem maletu, da je kaj! Judeži — pardon — Judeži oduhuji (pa so tudi med židi častne izjeme) v Zagrebu in Novem Sadu že poročajo na žito v Banatu in Vojvodini kakor lačen maček na miš, da ga »popolni« pogrnejo v ogromna skladišča, potem pa diktirajo visoke cene, da se sedaj dajčujemo snulce po 7 do 8 Din, koruza pa kg po 18 kron. Tako obdrži kmet je prst, žid vzame roko, ubogi konzument pa dobi konec fige. Agrarna vlada, kje si, da nas ščiti!

Dela. Oziramo se v sedanost. Organizacija ima korenine v zemlji, raste od spodaj navzgor. Ljudje se združujejo v male skupine in se navadajo že z doma in izza mladosti na skupno voljo, na načela, na misel, da nekdo ni zunaj predstavlja skupino in izraža njeno voljo. Ni je rodbine, občestva, društva in družbe, ki ne bi imela enotne volje in ki je ne bi nihče na zunanjo zastopal. Zamislimo si zgolj skupino ljudi, ki so se sestali baš z namenom, da bi se bojevali zoper sestav družabne vezanosti in za dosledno posameznikovo svobodo. Kakor hitro bo šlo za kako dejanje, mora nastati enotna volja (sicer utonejo v besedah). Ta volja bo na zunanjo glasna. Mogoče pa je, da bo dobila celo vrsto udeležencev občutek, da je podlegla neki močnejši volji. Včasih utegnejo imeti vsi tak občutek; nastala je kolektivna volja, in sicer brez formalnega glasovanja. Če se bo kogarkoli pooblastilo, da bo nekaj storil, tedaj bo on prav tako kot oni prepričan, da se je treba podrediti. Mogoče ga bodo določili z zbiranjem. Se preden bodo zbirali, bo vsak prepričan, da se mora podrediti, če pade zbiranje. In ako se ne podredi? Zgodovinske revolucije bi nam znale povedati, kaj je bilo z onimi, ki se niso podredili. Ako pa bi bilo tisto društvo tako dosledno v svojem anarhizmu, da ne bi nikogar v nobenem primeru sililo, da se ukloni, tedaj bi moralo prejšnje prenehati.

Nastajanje in pojav skupne volje.

Za večje naloge ne zadostuje niti posameznik, niti majhna družba. Treba je, da se mnogo voljnih rok združi k velikemu delu. Toda v velikem se ponavlja to, kar smo videli v majhnem. Če se hoče kaj storiti, je treba, da nastane enotna, izrazita volja. Čim večji je krog, tem glasneje se pojavlja zahteva po določeni, nesporni obliki. Če dela samo pet ali deset ljudi, tedaj se lahko vsak sam prepriča, ali je nastala enotna volja ali ne. Če pa boste predlagali kakršnokoli rešitvijo, vam ne bo preostalo nič drugega, kakor da rečete: Ako se strinjaš, pokaži to z zunanjim znamenjem: dvigni roko! In čim več se jih strinja, silneje in silneje raste z železno majhnostjo načelo večine. V rečeh, s katerimi je združen osebnost ali gospodarski riziko, dalje v rečeh, ki o njih pamet dvomi ali ki se dotikajo človekove čustvene strani, je pač silno redke pojave, da bi se velika ljudi soglašala kakor en mož. A tudi, če se na zunanjo pokaže soglasnost, še vendar ni sigurno, ali ne bo imel velik del (nemara celo večina) po odločitvi moreči občutek, da jih je premagala močnejša, sugestivna volja; kolektivna (skupna) volja si je podvrgla osebno voljo. Včasih je vseeno, ali podleže manjšina javno pri glasovanju, ali pa se ukloni zgolj v notranjosti. Spomnite se, kakšno moč je imela volja pri demonstracijah ali pri divnem pojavu narodne volje dne 28. oktobra 1918. Toda to so redki zgodovinski trenutki. Drugače pa zahteva družabno življenje trden red — organizacijo.

(Dalje sledi.)

Kratke novice.

Doma.

V Zagreb je prišlo včeraj 180 izletnikov iz Amerike, med temi 35 članov Ameriškega Sokola. — Minister n. r. g. Pribečević je odšel na odmor v Dubrovnik. — Znani komunist Vladimir Čopić, ki je bil obsojen na tri in pol leta težke ječe, je včeraj pobegnil iz bolnice, kamor so ga radi boleznimi prepeljali. — Dunavski monitorji so pripluli s 40 vojnimi akademiki iz Beograda po Dravi do Osjeka. — Češki pravoslavni škof dr. Gorazd je dospel v Beograd. — V Osjeku se je zastupila blagajničarka neke tvrdke, ker je primanjkovalo 5000 Din denarja v blagajni. — Blizu letovišča Crikvenice sta trčila dva motociklista ter se smrtno poškodovala.

Po svetu.

Cankova vlada v Bolgariji ostane neizpremenjena. — Kot zastopnik čeških socialistov vstopi v Petko dr. Beneš. — V Prago pride baje sam Zinovjev iz Moskve, da zaustavi propadanje komunizma na Češkem. — Bivši italijanski min. predsednik Orlando je odložil svoj mandat, ker noče sodelovati s fašisti in se bo preselil z družino v Francijo. — Poljske oblasti so izdale nalog, da morajo vsi preostali nemški optanti v 48 urah zapustiti Poljsko. — V Königshütte je odkrila policija tajno komunistično centralo. — V Milanu je odkrila policija tajni komunistični propagandni urad, kateremu je načeloval znani komunist Ferracini iz Genove. — Angleški poljedelci so poslali vladi zahtevo, da da kmetijstvu državno podporo. — V Bratislavi je umoril 18letni sin Kadlecik svojega očeta, mater pa težko ranil. — Poveljnik moldavske konjenice Kattovsky je bil od neznanili roparjev blizu Odese umorjen. — Na Madžarskem kaže vinska letina izborna letino.

in slučaju zaraze neophodno potreban

Mariborske vesti.

Maribor, 8. avgusta 1925

in Srebrno poroko je obhajal v četrti tek g. ravnatelj Fran Voglar, naš zaslužni narodni organizator. Istega dne se je poročil njegov sin učitelj g. Vladimir Voglar z gđ. Darinko Herceg. G. ravnatelj Voglarju, ki je prebolel izredno težko bolezen in je pravkar na poti k okrevanju, kakor tudi njegovi ugledni rodbini naše iskrene čestitke!

in Farmaceutski kongres v Mariboru. Čez mesec dni se začne zasedanja V. kongresa »Saveza apotekarskih saraadnika u kraljevini SHS« v Mariboru. Ker je to prvi farmaceutski kongres v našem mestu, je razumljivo, da vlada zanj v vseh strokovnih krogih veliko zanimanja. Med najvažnejšimi točkami dnevnega reda bo vstop našega saveza v Mednarodno unijo kondicioniranih lekarnarjev. V to svrhu so že pozvane organizacije asistentov v tujih zemljah, da pošljejo svoje delegate. Ostale priprave za kongres se približujejo svojemu koncu.

in Nedeljski zlet »Jadrana« v Limbuš. V nedeljo dne 9. avg. priredi pevsko društvo »Jadran« svoj izlet v prijazni Limbuš. Odhod v Limbuš z vlakom ali peš. Pešci se zberejo ob 14. uri pred hotelom Kosovo.

in Pevsko društvo »Jadran« na gasilski veselici v Vuhredu. Naše agilno mariborsko pevsko društvo »Jadran« postaja vsem okoliškim društvom prava življenjska potreba. Preteklo nedeljo je povabilo gasilno društvo v Vuhredu vrle »Jadranaše« na svojo poletno veselico. Prijaznemu vabilu se je odzval Jadranaški pevski zbor polnoštevilno. V Vuhredu so bili od gasilcev in tamošnjega prebivalstva najpristrčneje in gostoljubno sprejeti. Na veselicnem prostoru, ki je bil izredno okusno in lično okrašen, kar so radostno potrdili zlasti gosti, je priredil »Jadran« nekaj vrtni koncert. Predvajane pesmi, zlasti narodno-obujevalne, so našle zasluzeno odobravanje številnega občinstva, ki je postalo naravnost navdušeno za vrle pevce in pevke. Le slabo vreme z dežjem je prireditvi veliko škodovalo.

in Vzoren relief kralja Aleksandra. Razni dunajski agentje so zapeljali marsikateroga našega človeka, da si je nabavil relief kralja Aleksandra, ki so ga izdelali na Dunaju. Po večini so bili ti izdelki skrajno slabi, uprav neokusni in so vendar šli v denar, ker ni bilo nič boljšega. Te dni pa je bil dovršen relief kralja Aleksandra, ki je razveseljivo lep, natančen in plastičen in je hkrati domače delo. Modeliral ga je prav večje znani mariborski kipar g. Sojč, izliva je naredila tvrdka »Ruda« (Domicelj in Kotoun) v Frankopanovi ulici, okvirje pa je preskrbel g. Vahtar. Tako so vrli domači obrtniki zopet ustregli našemu občinstvu, sebi pa dali najboljšo spričevalo. Relief kralja Aleksandra je v vsakem oziru posrečeno delo ter priporočam vse tri omenjene tvrdke. Prodajala ga bo tvrdka »Ruda« v dveh izlivih. O cenah bomo še sporočili. Za sedaj opozarjamo na ta domači izdelek naše občinstvo in ga toplo priporočamo. Relief je razstavljen v izloženem oknu tvrdke Vahtar v Gosposki ulici.

in Prijave žganja in špirita finančni kontroli. Od finančne kontrole v Mariboru smo prejeli k notici trgovskega gremija v Mariboru, izišli v »Taboru«

z dne 6. avgusta, pojasnilo, da je dotična notica, v kolikor pravi, da je treba prijaviti finančni kontroli v prometu se nahajajoče množine špirita in žganja do 8. avgusta, netočna. Finančna kontrola je v dneh 1. do 3. avgusta sama napravila tozadevni seznam, vsled česar ni potrebna nobena ponovna prijava.

in Slov. lovsko društvo — gl. podružnica Maribor opozarja posetnike današnje tekme, da bodo od 1/13. ure dalje vozili od Velike kavarne na strelišče in nazaj avtomobili.

in Trgovcem v okolici mesta Maribor. Od trgovskega gremija za okolico Maribor smo prejeli: Po odredbi srezkega poglavarstva se imajo trgovine v času od 1. aprila do 30. septembra odpirati ob 6. uri, zapirati ob 20. uri, v času od 1. oktobra do 31. marea odpirati ob 7. uri, zapirati ob 19. uri. Ob nedeljah in praznikih so odprte trgovne samo do 9. polne.

in Slovensko obrtno društvo v Mariboru vabi svoje člane, da se udeležijo obrtne razstave v Ljutomeru, ki bo odprta od 9. do 16. t. m., v čim večjem številu. — Odbor.

in Dravskim ribičem. V torek, dne 11. avgusta ob 20. uri se vrši v Plzenski restavraciji v Tattenbachovi ulici prost razgovor o vseh ribarenja v Dravi se tičočih zadevah. Vsi p. t. dravski ribiči se k temu razgovoru vljudno vabijo. — Ribarsko društvo. N. 168

in Velika poletna poštna veselica. Osrednje društvo nižjih poštah in brzojavnih uslužbencev, podružnica Maribor, priredi dobrodelno vrtno veselico jutri, v nedeljo, dne 9. avgusta na vrtu restavracije Gambirinus. Spored je sledeč: Koncert na vrtu, ples v dvorani, srečolov, ribolov, ameriansko kegljišče, ubijanje loncev, šaljiva pošta in druge igre. Pri koncertu igra vojaška godba. Začetek ob 15. uri, konec ob 1. uri. Vstopnina 5 Din za osebo, otroci v spremstvu staršev: so vstopnine prosti. Čisti prebitek je namenjen v podporo bolnim tovarišem, vdovam in njihovim sirotam. Za obilno udeležbo se priporočajo poštarki.

SOKOL STUDENCI

javni telovadni nastop in veselica dne 15. avgusta

in V Narodnem domu senčnata voranda in vrt, kegljišče v Stajerski kleti. Sprejmejo se abonenti na priprosto domačo hrano. 1663

in Hotel Halbwidl. Danes, v soboto in jutri, v nedeljo godba A. Pessek. 1640

in Kavarna mestni park. Še nekaj časa svira Fluk-Fluk-Flok »Trio« dnevno od 21. do 2. ure in popoldne (pri lepem vremenu od 17. do 19. ure. 1607

in Klub-bar. Dnevno koncert Pepo Winterhalter. Kavarniške cene! 1603

Novi in rabljeni pisalni stroji „Continental“ ANT. RUD. LEGAT & Co., Maribor, samo Slovenska ulica 7, tel. 100.

Aktuelni jadranski problemi.

(Jadranska štev. revije »Bankarstvo«.)

Počasi, a morda prav radi tega trdno in sigurno se rešujejo pri nas razni problemi in »vprašanja«. Nepotrebna šaragre v ropotarnico in v pozabo; to, kar pa je zdravega, obvelja prej ali slej. Koliko politične šare je že šlo med staro ropotijo in koliko problemov se je rešilo tako, da so nazadnje to rešitev sprejeli in priznali tudi milijoni žolčljivi nasprotniki! Tako pri nas tudi optimizem nekaj »motira«, tudi če ima včasih mizek tečaj.

Imamo morje, imamo dolgo morskobal, imamo Riviero i. t. d. Koliko problemov! Kaj bi dal kateri drugi narod za tako dragocen položaj? Kaj bi storili na našem mestu Švicariji, Čehi in drugi? (Koliko so se borili Poljaki za kos morja, za eno samo točko: za Gdamsko! Pri nas se je vse to omenilo nešteto krat, toda vodilni čimtelji so bili hladni in rezervirani. Kakor da naša moč na morju in ob morju ni aktuelna politična, gospodarska in nacionalna zadeva per excellence!

In vendar —. Počasi se tudi tu opaža napredek. Naša trgovska mornarica napreduje, Grade se nove ladje; častno številko jih je že, ki plovejo pod jugoslovansko državno zastavo daleč po Sredozemskem morju in preko Oceana v severoameriške in južnoameriške luke. Tudi vojna mornarica — garancija, da bo iztočina obala Jadrana ostala varna pred zapadno — se jača in napreduje. Nikoli se še ni pisalo toliko o Dalmaciji kot se piše zadnja leta. Nikdar ni nihče toliko mislil nanjo. Za sedaj so te simpatije večalimani platonične, ali iz njih se bo

izcimila tudi gospodarska dobrobit dalmatinskega prebivalstva. Letovišča se polnijo. Prihajajo naši ljudje iz vseh delov države, prihajajo tuji s severa, da se naučijo morja. Tujski promet sega že na bolj pozabljene dalmatinske otoke, da jih odkrije in jim pomore kvišku.

Sibentik in Split sta dobila železnico. Zlasti Split, ki bo sedaj središče politične, gospodarsko-trgovinske in kulturne Dalmacije, bo z njo veliko pridobil. Kakorkoli nova železniška zveza ni taka, kakršno bi zahtevale nove potrebe in razmere — dobra je, predobra, ker je edina. A tudi južna Dalmacija s prekrasnimi, starodavnimi, slavnimi Dubrovniškimi je dobila v novi državi svoje darilo. To je železnica Vardar — Užice, spoj z Južno Srbijo in onim delom Balkana, ki gravitira na Egejsko morje. Dvoje morij je zvezanih preko naših tal v območju naše države.

A to so le začetki. Ni še deset let, kar živimo skupaj, ker se vse naše pokrajine razvijajo v novem praven, pod vplivom novih političnih in gospodarskih sil. Težko je prvo desetletje po tako ogromnem zgodovinskem prevratu kot je bilo naše osvobodjenje in ujedinjenje. Preveč vzamejo politično-administrativne zadeve, preveč energij zahteva povojna obnova. Treba je nakalninih desetletij, da se razmahnemo, da dobimo polno moč. Čez nekaj desetletij bomo vsi obrnjeni k morju, kakor oni, ki iščejo v temnih prostorih zrak in svetlobo, k oknu. Tam bomo dihali prosto. Tam bo naša bodočnost. Radič, tipičen predstavitelj naših kmečkih mas, je prišel iz zapora in dejal: Split bodi naš Hamburg! In te dni je rekel zopet: Split bodi naša prestolnica! Vse to je sad bujne

zgovornosti, a jedro je zdravo: Na morje, na morje!

Zagrebska revija »Bankarstvo«, ki dostojno predstavlja intelektualno kulturo našega bančnega sveta, je izdala povodim otvoritve jadranske železnice in »Jadranske izlozbe« lepo, obsežno avgustovo številko, ki je knjiga zase in se imenuje »Aktuelni jadranski problemi«. Nič manj ko trideset razprav je zbranih v tej reprezentativni številki. Razprav iz prvih rok. Urednik, znani naš finančno-gospodarski publicist g. Ljubomir St. Kosier, je poskrbel, da so spisali pripevke za to številko naši prvi strokovnjaki v pomorskih in specialno dalmatinskih vprašanjih, tako da vrednost te knjige presega običajen nivo prilžnostnih publikacij.

Že suha navedba vsebine nas sezna s pomenom te edicije. Naj jo navedemo: Jovanović: Pozrav; Ljubomir St. Kosier: Naš interes na Jadranu; Juraj Biankini: Naš Jadran kao žarište narodnih interesa; Dr. Ivo Tartaglia: Split i njegovo značenje u budućnosti; Ing. Radoslav M. Avramović: Značaj nove veze našeg Jadrana; Dr. Melko Čingrija: Najpreče potrebe našeg Jadrana; Dr. Hugo Werk: Bez naslova; Milem Prpić: O reformi naše tarifne politike obzirom na Jadran; Dr. Vladimir Ravnihar: Slovenci in Italija na Jadranu; Dr. Ljubo Leontić: Talijanski mostovi preko Jadrana; Mato Šarić: Najpreča potreba našeg pomorstva; Prof. Stevo Osterman: Naš jadranski problem sa nacionalno ekonomskog gledišta; Prof. Silvije Alfajević: Jadranska Straza i njezino značenje za naš Jadran; Dr. Pero Mitrović: Aktuelna pitanja našeg pomorstva;

Niko Bartulović: Značenje nacionalističke akcije u odbrani Dalmacije; Ing. Nikola Kabalin: Ekonomska potreba gornjeg Jadrana; Dr. Filip Lazarević: Boka Kotorska; Engelbert Gangl: Sokolska Straza ob našem morju; Dr. Miroslav Stojadinović: Naše more; Dr. Josip Beruš: Uloga Gradske Stedionice u progresu Splita; Dr. Djuro Orlić: Dubrovnički budućnosti; Dr. Ciril Žižek: Turizam na Jadranu; Artur Grado: Naša emigracija sa Jadrana; Ing. Viktor Morpurgo: Projektirani zakon protiv alkohola; Rudolf Crnić: Stanje naših luka; F. D. Andrić: Naše primorje i promet stranaca; Maksim Sardelić: Problem našeg pomorskog ribarstva; Krešimir Lovrić: Privredno značenje izvoza bauxita za Jugoslaviju; Dr. Mirko Kus-Nikolaiev: Položaj pomorskog radništva; Ivo Barač: Kreditne prilike i privreda u Južnoj Dalmaciji; Dr. Mirko Kus-Nikolaiev: Četiri edicije prof. Stevo Ostermana.

Narodni gospodar, sociolog, politik, nacionalni delavec, — teoretik in praktičar, vsak bo našel v tej publikaciji kaj zanimivega in vspešnega. To so naši problemi — problemi nas vseh, celoga naroda, ki teži na morje in hoče tudi morskobalo prilagoditi svojim potrebam.

S svojo publikacijo »Aktuelni jadranski problemi« je revija »Bankarstvo« poklonila lep in truden dar »Jadranski izlozbi« v Splitu, ki plastično predstavlja to, kar se zapleta v volje problemov, ki jih ne morejo razširiti oni, katere je usoda v ta namen izbrala in narod potrdil.

Jadranska številka »Bankarstva« se dobiva tudi kot posebna knjiga (Zagreb, Marovska 30).

m Pisalni stroji. Vsled svoje izborne konstrukcije, trpežnosti, preciznosti, prikladnosti ter dobrega materiala zavzema med različnimi sistemi pisalnih strojev prvo mesto pisalni stroj «Continental». Samoprodajo te izvrstne znamke ima trdka Ant. Rud. Legat & Co. za vso Slovenijo. Tvorniško novi in rabljeni pisalni stroji «Continental» vedno v zalogi. Maribor, Slovenska ulica 7. Nobene podružnice! Telefon 100. 1605

Vreme v naših krajih.

Prijatelj našega lista iz Slov. goric nam je poslal sledeče vrstice: Zanimivo je razmerje v množini zračnih padavin v letošnjem letu po mesecih. Pisec teh vrstic izvršuje meteorološko opazovanje v Slovenskih goricah in posnema iz svojih zapiskov: Januar je bil suh ko poper, februar kaže 429, marec 582, maj 962, junij 1002 in julij 1209 točk padavin. Snega je padlo obilo 21. do 23. svečana 465 točk, 9. marca je bil sneg z dežjem 40 točk, sicer pa sam dež, le 12. marca je padala sodra ali «babje pšeno» 14 točk, 22. marca pa zgodaj jutraj malo drobne toče med dežjem. Svečan je imel osem deževnih, oziroma sneženih dni, marec 5, april 8, majnik 10, junij 9 in julij 12. Najbolj deževen mesec je bil torej julij.

Največ padavin je bilo 9. marca 310 točk, 1. maja 337 točk, 10., 17., 23. in 31. julija (218, 290, 255 in 291 točk) ter 1. in 2. avgusta (331 in 249 točk). Kakor se vidi, je letošnji cvetni maj bil bolj aprilsko razpoložen. Poletje pa se tudi močno «buni», letoviščarji in izletniki so do sedaj prišli malo «na svoj račun». Upamo, da bo avgusta in v jeseni lepše.

Starodavna tla Macedonije.

Ptujski rojak odkriva davno bizantsko mesto Stobi.

Iz Beograda poročajo o uspehih izkopavanja zasutega mesta Stobi v Macedoniji. Izkopavanja vodi naš ptujski rojak, docent beograjskega vseučilišča dr. Balduin Saria.

Te dni je podal nekaj izjav o svojem delu v tem pozabljenem kotičku Macedonije, kjer je eden izmed diaduhov Aleksandra Velikega zgradil na dotoku 2 macedonskih rek mesto Stobi. Prebivalstvo naziva ta zgodovinsko znameniti kraj «Kustrogradsko» (razpadlo mesto). Docent Saria se peča z izkopavanjem že poldrugo leto. Med drugim je odkril antično gledališče. Zanimivo je, da je imel vsak sedež napisano ime lastnika, ki so bili večinoma Grki. Nadalje je odkril docent Saria staro krščansko cerkev iz 6. stoletja. Ta cerkev je baje ena največjih na jugoslovanskem ozemlju izza te dobe.

Sport.

M. O. (Službeno.) V nedeljo, dne 9. t. m. se vrše sledeče prijateljske tekme: v Mariboru: S. K. Rapid (komb.) : S. K. Celje, sodnik g. Nemeč, sportno nadzorstvo g. Schauritsch; v Ptuj: ISSK. Maribor 1920 : S. K. Ptuj, sodnik g. Samuda, sportno nadzorstvo g. Füstner; v Ljubljani igra reprezentanca Maribora proti reprezentanci Ljubljane. Odhod mariborskega teama v nedeljo ob 5. uri jutraj. — Tajnik.

Hazena Maribor : Merkur. V nedeljo, dne 9. avgusta ob 10. uri dopoldne se vrši hazenska tekma med družinama ISSK. Maribora in Merkurja. Obe družini, ki se topot prvič srečata v javni tekmi, sta v zadnjem času zelo napredovali ter je pričakovati ostre in interesantne borbe. Hazena sport, ki se je v našem mestu v zadnjem času zelo razmahnil, si bo sigurno pridobil veliko prijateljev ter je pričakovati polnoštevilnega obiska. Igrališče ISSK. Maribora v Ljudskem vrtu. Vstopnina 5 in 10 dinarjev (tribuna).

T. S. K. Merkur. Jutri, v nedeljo, dne 9. t. m. se vrši na Rapidovem igrišču prijateljska tekma med II. naraščajem Merkurja in Rapida; ob pol 15. uri med I. naraščajem Merkurja in Rapida.

ISSK. Maribor — nogometni odsek. V torek, dne 11. t. m. ob 6. uri zvečer se vrši v oblačilnici sestanek vseh igralcev, vsled česar se trening odpove — Vsak igralec se ima tega sestanka sigurno udeležiti, za kar imajo skrbeti kapetani moštev. — Kdor neopravičeno izostane, ga odbor izključi od odseka.

Lawn tennis odsek ISSK. Maribor. Naznanja vsemu članstvu, da se konča interni turnir za klubovo prvenstvo danes, v nedeljo 9. t. m. ter da stopi v veljavo počenec s ponedeljkom nova razpredelba igralcev in igralnih nov, kar je razvidno na prostoru. Udeležnikom turnirja, ki se niso končali tekmovanja, se pa naroča navzočnost na prostoru danes ves dan.

Mariborska kulturna društva.

„Ljudska univerza“.

V času, ko miruje in počiva društveno delo, naj se oddolžimo enemu najzaslužnejših naših društev «Ljudski univerzi», čije bilanco smo ob sklopu šolskega leta objavili le mimogrede in ki zasluži, da tudi v času počitnic spregovorimo o nji. O lanskí seziji bomo omenili zgolj nekoliko dejstev:

Glasom društvenih blagajniških izkazov je obiskalo redna predavanja in prireditve «Ljudske univerze» 5300 oseb. Kakorkoli bi bilo lahko to število ob večjem zanimanju proletarnih slojev prebivalstva za kulturne pojave veliko večje, je vendar razveseljivo dejstvo, ki ga ne smemo prezreti. To število obiskovalcev predavanj in muzikalnih večerov «Ljudske univerze», je znak, da potreba «Ljudske univerze», t. j. potreba sistematičnega izobraževanja in obogatevanja duha raste in zajema vedno širše plasti. Sem pa niso vsi obiskovalci rednih tečajev, o katerih smo že pisali in ki so prava hrbitenica «Ljudske univerze», ker nude izobrazbe željnemu trdno podlago.

Kljub vstopnini se je povprečno število obiskovalcev znatno dvignilo. Hvala velikemu organizatoričnemu in programatičnemu delu, ki ga je izvršil za «Ljudsko univerzo» njen idealni predsednik g. inž. Kukovec, je ta prepotrebna naprava — kakor upamo — prebila začetno krizo in se bo posihmal razvijala vedno globlje in v določenem pravcu.

Kaj pa se je nudilo rednim obiskovalcem v zaključni seziji? Seznanili so se z «čudežem» našega časa — radiotelefonom, poučili so se o alkoholizmu, o spolnih boleznih, o duševno zaostalih otrocih. Ob krasnih skriptičnih slikah jih je predavatelj povedel v Pariz, drugokrat pa jim je razkazal davne gotike katedrale v klasični Franciji. V slovenskem ciklu so spoznali duha, prošlost, razvoj, kulturo in civilizacijo lastnega naroda v lahki, pregledni in zgoščeni obliki; seznanili so se podrobneje z našo literaturo. V češkem ciklu so spoznali temeljitje ko kdaj prej življenje in kulturo češkega naroda. Potem so še potovali v duhu — pred lepimi skriptičnimi slikami — v Carigrad in v daljni Siam.

To je približno sad enega leta; ne smemo pa pozabiti krasnih muzikalnih prireditev, ki so se vršile vedno s kratkim predavanjem ter otroških večerov, ki so uvajali naše malčke v svet pravljice in jim nudili hkrati tudi pevske in glasbene točke.

Mislimo, da ni nobeno mariborsko kulturno društvo storilo toliko pozitivnega in dobrega ko «Ljudska univerza».

V prihodnjem «šolskem letu» bo njen program še bolj pester. Kakor izvemo, se bodo tečaji še razširili in sistematično no poglobili. Redna predavanja bodo po možnosti zopet združena v sezijske. Tako bodo najprej na programu predavanja medicinsko-higijenskega značaja, nekaj poljuden tečaj iz higijene, čigar obiskovalci bodo dobili tudi nekaka spričevala, ker se bo tečaj priredil v zvezi z državnimi javno-zdravstvenimi čimtelji. Poseben ciklus bo posvečen francoski revoluciji in Napoleonu, pripravljala se tudi krajši ciklusi o duhovni Rusiji.

To so le prve točke v programu bližajoče se sezijske; program se bo seve tekom leta izpopolnil. Slejkoprej bodo imele častno mesto tudi muzikalne prireditve s predavanji, kajti le-te lahko najbolj oblikujejo človekovo notranjost. Vsa predavanja in vse delo «Ljudske univerze» bo prevečala etična tendenca. Boljši posameznik, boljša množica! to je njena maksima!

Jugoslovanska Matica kliče v Jarenino, Slovenske gorice vabijo: oglejte si, obmejno domovino!

V nedeljo, dne 9. avgusta z vlakom ob tričetrt na 2. uro iz Maribora.

Proti odebelosti

„Vilfanov čaj“

Deluje s kolosalnim uspehom samo kar priznavajo vsi strokovnjaki. — !! Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah !! Proizvaja: Kem. pharm. laboratorij Mr. D. VILFAN, Zagreb, Illica 204. A. 1484

TA MLADA DAMA

lahko nese po pranju svojega že tako velikega sinčka domov, saj pere s terpentinovim „GAZELA“-milom, katero ji prihrani ves trud. Poizkusite tudi Vi z „GAZELA“-milom.

Ogromna kupčija z mrličí.

Sramotna akcija francoskih spekulativov.

Vojna navadno rodi velike junake, pa tudi velike podležje. Prvi krvave in se žrtvujejo, drugi pa izkoriščajo njih kri in žrtve za lastne žepce. Noben narod ni od tega izvzet. Zakaj vsak ima dobre in slabe ljudi. Tako se je tudi pri plemenitih in junakiških Francozih med vojno in po vojni silno razpela izprisenost. Vojni dobičkarji in spekulativci so skušali z vsemi sredstvi izrabiti konjunkturo. O tem nam veliko pripovedujejo pisatelji; zlasti znani Margeritne ni zamolčal nobene ogabnosti te nove družbe. Francoski letoviščarji se že dolgo časa vznemirjajo radi zoprnih razkritij o spekulacijah z vojnimi grobovi. V afero so vpleteni nazni «boljši» krogi, visoki uradniki in politiki. Po pariških mi-

stvih namreč tudi čisto zasmrđi po korupciji, ker le-ta ni baš izključna balkanska zel, kakor hočejo vedeti nekateri naši kritikastri.

Stvar je taka: S posebnim zakonom je bilo leta 1920, določeno, da se imajo pokopati na skupnih nacionalnih pokopališčih kosti vseh vojnih žrtev od severne meje do Vogezov. Grobovi so raztreseni širom tega ozemlja in ker so se tu vršile najstrašnejše bitke, jih je več stotisoč. Te grobove je bilo treba kopati in človeške ostanke prepeljati na skupna vojna pokopališča. Določeno je bilo, da država plača za mrliča 73.50 frankov. Pravzaprav dobra kupčija. In res so nekateri spekulativci, falirani bankirji in trgovci zavohali v tega seber

predmet za umazane spekulacije in so se lotili posla.

Neki Regnier je dobil od vlade pooblastilo za izkop 120.000 mrličev. Ker se mu ni hotelo delati, je prodal dovoljenje nekemu zbankrotiranemu vojnemu dobičkarju za 120.000 frankov. Ta je mrlič kupil in dobil zamje 8.820.000 frankov. Izkopavanje in prevoz ga je stalo 25 frankov za mrliča. Regnierju je plačal 10 frankov, skupaj je imel tedaj 35 frankov stroškov, to se pravi 38.50 frankov čistega dobička pri mrliču.

Francoski letoviščarski listi zatrjujejo, da so se godile pravečate kupčije in borzne spekulacije s kostmi onih, ki so padli za domovino, t. j. za to, da lahko spekulativci kupčujejo z njihovimi o-kostji!

Razkritja, ki kažejo, da so tudi v Franciji doma razne človeške hijene, delujejo porazno in vsa pošena javnost zahteva strogo kazen za ljudi, ki so celo iz kosti vojnih žrtev izsesali — zlato!

Prijateljem pravega taborništa.

Ozira se na človek, ki je izšel pred kratkim v slovenskih časopisih naslovljen na stariše, oblast in prijatelje pravega skavtizma, iz katerega bi sklepalo nepoučeno občinstvo, da spadajo slovenski gozdovniki, člani Združenja slovenskih tabornikov, kojih pravila je oblast prej kratkim odobrila in ki so priredili letos svoje prvo obligatno letno taborenje ob Kamniški Bistrici nad Kamnikom, med neprave skavte, je potrebno, da se seznanijo slovenska javnost s sledečimi okoliščinami:

Tabornišvo, nova prirodna vzgojna metoda, ki se je začela širiti tudi v SHS in koje jedro tvori taborenje v prosti naravi, je razcepljeno danes v glavnem na dve veliki skupini: na gozdovništvo (woodcraft) in skavtizem (scouting). — Ustanovitelj taborništa v splošnem pomenu je kanadski pisatelj in prirodopisec Ernest Thompson Seton, ki je osnoval 1. 1902 v Ameriki prvo gozdovniško organizacijo (Woodcraft Indians). Angleški general R. Baden Powell, ki je bil v začetku sotrudnik Setona pri ustanavljanju gozdovniške organizacije v Angliji, je ustanovil 6 let pozneje t. j. 1. 1908 na podlagi Setonove ideje svojo skavtsko organizacijo, ki se je razširila zelo hitro po celim svetu ter potisnila gozdovništvo s svojo številčno premočjo v ozadje. — Skavtizem torej ni originalna tvorba, temveč predstavlja le poslabšano in zmilitarizirano izdajo gozdovništva. Po vojni se je pojavilo uspešno gibanje za povrnitev k prvotni čisti obliki taborniške ideje, kot si jo je zamislil Seton t. j. k gozdovništvu. K temu stremljenju je pripomogel največ ustanovitelj nove gozdovniške organizacije »Kibbo Kift«, Anglež John Hargrave, kojega knjige zelo pridno čitajo tudi naši slovenski skavti. Pod vplivom tega stremljenja sprejemajo skavti hote ali nehoti, vede ali nevede posamezne oblike gozdovništva, tako da je le dobremu poznavalcu obeh smeri lahko ločiti eno smer od druge.

Iz navedenega sledi, da bi bilo bolj uместno govoriti o nepravih gozdovnikih, kot pa o nepravih skavtih, če se že rabi to drugače popolnoma neprimerno očitanje.

Izmed taborniških organizacij v SHS so organizirani Savez izvidnikov in plavnik ter Hrvatski skavtski Savez, kojega je prejšnja vlada razpustila in ki je sedaj zopet dovoljen na Baden-Powellovi osnovi. Združenje slovenskih tabornikov pa na principih Seton-ovega gozdovništva.

Združenje slovenskih tabornikov odklanja zase kar najodločneje označuje »skavti« (scout-izvidnik), ki je tudi za skavte sama skrajno neumesten, kajti namen taborništa te ali one smeri ni izvidništvo. Zato je povzela slovenska gozdovniška organizacija ime po ohi točki programa, s katero stoji in pada vsa ideja t. j. taborenje. Brez taborenja ni taborništa. Člani združenja torej niso nikak skavti, še manj pa neprav skavti. Na to se opozarja občinstvo.

Združenje slovenskih tabornikov je-z ozirom na svetovni nazor in politično mišljenje strogo nevtralnó; njegov program ne vsebuje ničesar kar bi bilo nasprotju s kakršnokoli obstoječo politično smerjo.

Znak združenja je znak ameriški gozdovnikov (Woodcraft Seazne of Ameri-

ca) t. j. okrogel bel ščit z modrimi rogovimi stranah. Njih pozdrav, je: Mir s teboj!

Članom združenja je na podlagi društvenih pravil prepovedano pitje alkoholnih pijač in pušenje. Gozdovnikom nalagajo njili zelo strogi predpisi med drugim tudi skromnost, molčečnost in prijaznost. Zato se morajo zadržati na svojih pohodih v gorah in gozdovih tiho in mirno. Ukajne, ki je tako zelo priljubljeno pri divjih turistih in kričanje, jim je strogo prepovedano. Zabranjeno jim je trgati cvetice in se žnjimi krasiti. Posamezne cvetke smejo odtrgati le v prirodoslovne namene, v kolikor trganje sploh ni prepovedano.

Občinstvo se opozarja posebno na to, da jih ne zamenjuje z Udarniki (Zdru-

nje delavskih rediteljev), ki nosijo neopravičeno taborniški krog. Po njih udeleževanju, poimenovanju in nastopanju se jih nemore smatrati za skavte, še manj pa za gozdovnike. Rdeči Volk.

Kadilski Metuzalem.

Kadileci imajo svojega patriarha: dr. Josnah Singer Holstead je eden najstarejših Amerikancev in eden najstrastnejših kadilcev. Pred nekaj tedni je slavil 107. obletnico rojstva. Ob tej redki priliki so ga seveda obkolili radovedni poročevalci ameriških listov in so ga tako dolgo morili, da se je naposled udal in jim povedal, kako živi in kako se počuti s 107. leti na hrbtu.

Hudo so bili presenečeni, ko jim je dr. Singer povedal, da je sicer abstinent. Presenetili so se zbog tega, ker se prav

sedaj širi po Ameriki močno gibanje proti kajenju. Pristaši tega pokreta bi hoteli nikotin tako prepovedati, kakor je prepovedan alkohol.

Sedaj je stari doktor Josnah postal znamenita osebnost v Ameriki. Pristaši kajenja so ga proglasili za svojega Metuzalema in zaščitnika; s prstom kažejo nanj kot na najboljši primer, da lahko kadilec doživi visoko starost. Imejte! tobačnih plantaž in drugi ljudje, ki so zainteresirani na tobaku, zalagajo starca z najboljšimi smodkami, pa tudi z drugimi dobrinami sveta, češ, puši, kar moreš in živi magari še nekaj desetletij, samo da bomo lahko dokazali nasprotnikom nikotina, da nimajo prav. Pa je kljub prepričevalnemu vzgledu 107letnega dr. Josna mogoče, da bodo podlegli, zakaj za prepoved tobaka se najbolj vzemajo ženske, te pa imajo v Ameriki silen vpliv.

Dr. Josnah seve še ni v nevarnosti, da bo moral nekega dne odložiti pipo in cigare, ki ga že 90 let zavijajo v vonjavi dim, zakaj protinikotinski režim še ne bo upeljan tako kmalu. A boj zanj in proti postaja vedno bolj odločen in se utesne zgoditi, da bodo nasprotniki tobaka nekega dne v večini. Potem pa gorje kadilcem, ki pravijo, da ne morejo živeti brez dima. Skrivati se bodo morali v katacombe in še tam bo nevarnost, da jih izda dim, ki ga bo detektiv zlahka zavohal.

Blažena Amerika! Naj še odpravijo nikotin, alkohol so že vrkli ob tla — pa bodo tako zdravi in krepi, da ne bodo vedeli kaj početi z zdravjem, zlasti, če se nekega dne pobunijo ženske proti naravnim »predsodkom« in jamejo popravljeni grešno prirodo na ta način, da proglase devišstvo za edino veljavno normo v Ameriki.

MALA OZNANILA.

Dijak, višješolac z odlično klasifikacijo, išče ceno stanovanje za šolsko leto 1925/26. Pripravljen je sprejeti tudi instrukcije za nižjo gimnazijo, meštiansko in ljudsko šolo. Naslov pri upravi. 1638

Zastopstvo za renovirano tovarno likera, se odda za Maribor in okolice. Reflektira se na prvovrstne moči. Digay Grad Berl pri Ptuj. 1628

Soba z 2 posteljama se odda dvem gospodom. Trubarjeva ul. 5, na dvorišču, I. nadst. vrata št. 7. 1633

Uradnica išče stanovanje poleg druge gospodične. Ponudbe na upravo »Tabora« pod »Stanovanjka«. 1631

Zamenja se krasno, solneno stanovanje, 1 soba in kuhinja z celim konforom; 25-30 m² vrta, proti enakemu ali po možnosti 2 sobi in kuhinji. Naslov pove uprava. 1641

Samostojno restavracijsko prvovrstno kuharico sprejme Narodni dom (Oset), Maribor. 1644

Sodna javna dražba. Dne 21. avgusta 1925 ob 9. uri dop. se vrši v Moški ka. nilnici v Mariboru, sodna javna dražba 1 lesene barake, 2 pisalnih miz, 2 omar, 2 cirkularnih žag, 1 stroja za vrtenje, 1 motorja ter raznih jermenov in transmisij. 1636

Trgovski vajenec z dobro šolsko izobrazbo se sprejme za specerijsko in manufakturno stroko pri F. Starčič, Maribor, Vetrinjska ulica št. 15. 1634

Instrukcije za srednješolce in slične učence daje strokovnjak. Maribor, Gajeva 42, part. 1. 1623

Poštens, marljiva sobarica, katera mora perilo likati in popravljati, se išče v boljšo hišo v Srbijo. Pogoji nemški jezik. Plača po dogovoru. Vstop 1. septembra 1925. Stroški se vrnejo. Ustmene in pismene ponudbe na P. J. Klefisch, Ptuj, Panonska ul. 15. 1620

Strojepisno, izvežbano v odvetniški pisarni, se sprejme. Ponudbe z navedbo uporabljivosti in višino plače pod »15. avgust« na upravo. 1687

Soba z dvema posteljama se odda v najem. Sodna ul. 32/III. vrata 15. 1639

Kdor hoče dobro idočo uro, naj se obrne na urarja L. Stojce, Maribor, Jurčičeva ul. 8.

Elektromotorje in diname, žarnice Osram-Tungsram-Philips, električne napeljave (najboljši proizvod), svetilke, lesence in armature, električne stave, švicarski proizvod, električne likalnice in posede, telefone, zvonice in elemente, ves drugi električni material po ugodnih cenah kupite pri elektrotvrdki Karol Florjančič, Celje. 1501

Lokal (prazno pralno kuhinjo) išče mlekarja v Mariboru v bližini kolodvorov. Lokal mora biti hladan in imeti dovoz z vozom. Pismene ponudbe na upravo lista pod št. 100/1624.

Kuharica z boljšo kuhinjo, katera tudi opravlja domača dela, se išče v boljšo hišo v Srbijo. Pogoji nemški jezik. Plača po dogovoru. Stroški se vrnejo. Vstop 1. septem. 1925. Ustmene in pismene ponudbe na P. J. Klefisch, Ptuj, Panonska ul. 15. 1619

Na prodaj se postelja z postelnimi vložki. Naslov v upravi 1626

PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D.D. V LJUBLJANI

prodaja premog iz SLOVENSKEGA PREMOGOVNIŠTVA vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

INOZEMSKI PREMOG IN KOKS vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikete

Naslov 355
PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG D. D. V LJUBLJANI
Miklošičeva cesta 15/I.

Med. dr. Ivan Zorjan

se je vrnil in ordinira spet redno od 10. avgusta naprej. Aleksandrova cesta šte. 11.

Zvišanje cen.

Ker so tvornice glasovirjev radi prevelikih nabavnih stroškov zvišale cene, se vseeno pri Bäuerle, Maribor, Gosposka ulica 56, še nudi prilika nabaviti si razmeroma po ceni glasovir, tudi v plačevanju na obroke (Din 150.—). Istotam se tudi prevzamejo vsa popravila. 1611

Dobro blago

po nizki ceni dobite le pri tvrdki

J. N. ŠOŠTARIČ

Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Trgovina z modnim, manufakturnim, suknenim in platnenim blagom, perilom, konfekcijo in pleteninami. Na debelo in drobno.

Modra galica

je prispela pri And. Mayer nasl., 1598

F. Vidovič, Maribor, Glavni trg 20

Strojna pletarna M. Vezjak, Vetrinjska ul. 17, izvršuje vsa v stroko spadajoča dela iz dnešne volne, svile in bombaža. Delo: rute (robei) 20-40 Din veste 25-45 Din, topce 30-80 Din jumper 20-40 Din, nogavice, nove, 10 Din, podpletje 7 Din. 1401

PREKAJEVALEC

z dobrimi sprječevali, ki je v svoji stroki popolnoma izvežban. Sprejem takoj v službo. Ponudbe pod »Prekajevalec«, na Aloma Company, Ljubljana. 1618

Leseno pohištvo
Železno pohištvo
Tapetn. pohištvo
Pisarn. pohištvo
Posteljna oprava
Preproge 12
Zavese
Blago za pohištvo
Posteljno perje
po izredno nizkih cenah v zalogi pohištva

Karol Preis
Maribor
Gosposka ulica št. 20
(Pirchanova hiša)
Svoboden ogled!
Ceniki brezplačno!

ZAHVALA.

Podpisana M. Žerovec si štejem v dolžnost, da se tem potom najudanejšo zahvalim g. docentu Dr. I. Matkoti za njegovo vestno in požrtvovalno ordiniranje in končno ozdravljenje moje nevarne bolezni. M. ŽEROVEC.

POZOR!

Kje se pusti elegantne toalete, kostume in plašče, kakor moderniziranje po najnižji ceni izdelovati?

V specialni delavnici za dame in otroke

SERDINŠEK, MARIBOR
Mestna klavnica. Ob brodu šte. 1.

S tem naznanjam cenj. občinstvu, da sem odprl v svoji hiši v Trubarjevi ulici št. 9

špecerijsko trgovino

in se bodem trudil svojim cenj. odjemalcem vselej s prvovrstnim špecerijskim in kolonijalnim blagom postreči. Na razpolago bode ob vsakem času sveže pecivo najboljših vrst ter prvovrstno vino, pivo in pristna slivovka. Manjkal ne bode tudi izbrani rum za čaj. Za mnogobrojni obisk se priporoča

1685 z velespoštovanjem
F. Starčič, Maribor, Trubarjeva ulica št. 9

Kopalne hlače, sandali po jako nizkih cenah, kakor tudi klobuki, moško in žensko perilo i. t. d., kupite najceneje pri Jakob Lah, Maribor Glavni trg 2. 1585

Nogavice svileni flor Din 22,— 30, la svileni flor Din 36.—
Moške nogavice, otroške nogavice, otroške majce po najnižjih cenah pri tvrdki 1161
Anica Traun, Maribor, Grajski trg 1

V JESEN 1925

30. avgusta do 5. septembra

VELESEJEM V LEIPZIGU

Tehnički sejem: 30. avgusta do 5. septembra
Tekstilni sejem: 30. avgusta do 3. septembra

Največji in najstarejši mednarodni sejem sveta!

Za razstavljalce in kupce jednako važno!
Prijava in pojasnila pri častnem zastopniku

W. Strohbach, Maribor, Gosposka ulica 19